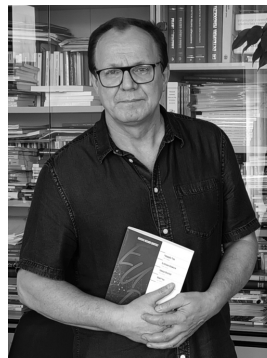

Krzysztof Franciszek Symela

Strategia przemysłowa dla Europy – implikacje dla kształcenia i szkolenia zawodowego

Od trzech lat funkcjonuje „Nowa strategia przemysłowa dla Europy”¹, która zainicjowała proces transformacji prowadzącej do neutralności klimatycznej i przywództwa cyfrowego w stale zmieniającym się i coraz bardziej nieprzewidywalnym świecie. Transformacja ekologiczna i cyfrowa będzie miała wpływ na każdy aspekt naszej gospodarki, społeczeństwa i przemysłu. Wymagać będzie nowych technologii, którym towarzyszyć muszą odpowiednie inwestycje i innowacje. Dzięki tej transformacji powstaną nowe produkty, usługi, rynki i modele biznesowe. Ukształtują się także nowe rodzaje miejsc pracy, wymagające umiejętności, których jeszcze nie posiadamy.

W Strategii zaakcentowano, że konkurencyjny przemysł jest zależny od zatrudniania i utrzymania wykwalifikowanej siły roboczej. Jako że dwójaka transformacja w Europie nabiera tempa, konieczne będzie stworzenie takich warunków, aby kształcenie i szkolenie za nią nadążały. Coraz ważniejsza będzie zatem kwestia zagwarantowania możliwości uczenia się przez całe życie wszystkim zainteresowanym. Tylko w nadchodzących pięciu latach 120 mln Europejczyków będzie musiało podnieść lub zmienić swoje kwalifikacje zawodowe.

¹ Nowa Strategia Przemysłowa dla Europy: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0102> [dostęp. 18.09.2023].

Digitalizacja, automatyzacja oraz postęp w rozwoju sztucznej inteligencji będą wymagały od pracowników przemysłu niespotykanej dotąd zmiany umiejętności. Nabywanie nowych kwalifikacji zawodowych i przekwalifikowywanie powinny stanowić ważną część naszej społecznej gospodarki rynkowej. Nasze systemy szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia zawodowego powinny kształcić większą liczbę naukowców, inżynierów i techników, których potrzebuje rynek pracy. W globalnym wyścigu o talenty Europa powinna zwiększyć inwestycje w umiejętności, a uczenie się przez całe życie powinno stać się powszechnym sposobem zdobywania wiedzy.

W Zaleceniu Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności podkreślono, że „Wysokiej jakości i innowacyjne systemy kształcenia i szkolenia zawodowego zapewniają ludziom umiejętności przydatne w zatrudnieniu, rozwoju osobistym i aktywności obywatelskiej, które pomagają im dostosować się do dwójakiej transformacji – cyfrowej i ekologicznej – i wprowadzać ją w życie, radzić sobie w obliczu sytuacji nadzwyczajnych i wstrząsów gospodarczych, a jednocześnie wspierają wzrost gospodarczy i spójność społeczną. W ten sposób dostarczają ludziom umiejętności pomagających zdobyć lub stworzyć miejsca pracy, na które jest zapotrzebowanie na rynku pracy”².

W efekcie potrzebne są skuteczne polityki (krajowe, regionalne) zakładające wspieranie wysokiego poziomu kwalifikacji i wyszkolenia pracowników i ich zdolności dostosowywania się do rynków pracy reagujących na zmiany gospodarcze. W tym procesie istotną rolę do spełnienia będą miały podmioty dostarczające usługi edukacji formalnej i pozaformalnej oraz instytucje badające potrzeby i jakość dopasowania kwalifikacji i umiejętności pracowników do wymogów transformacji cyfrowej, klimatycznej i gospodarki obiegu zamkniętego.

W trzecim tomie czasopisma w 2023 r. prezentujemy wyniki analiz teoretycznych i badań empirycznych o charakterze interdyscyplinarnym z obszaru edukacji dorosłych w Polsce i na świecie, edukacji dla innowacyjnej gospodarki oraz potrzeb edukacyjno-zawodowych dorosłych.

Naszemu czytelnikom polecamy w szczególności artykuły: S. Juszczyka, który poddał analizie naukowej wiarygodność coraz bardziej powszechnych badań online; A. Marszałka, który przedstawił rozważania teoretyczne, dopełnione badaniami zainteresowań zawodowych laureatów konkursu twórczości technicznej oraz M. Muszyńskiego, który odniósł się do koncepcji całożyciowego uczenia się w trzech wymiarach – makro-, mezo- i mikrospołecznym na przykładzie gerontologii edukacyjnej. W analizie przypadku K. Jagielskiej możemy zapoznać się z interesującymi badaniami dotyczącymi motywów podejmowania przez liderki pokolenia Z działań

² Zalecenie Rady z dnia 24 listopada 2020 r. w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 2020/C 417/01)

z obszaru rozwoju i zarządzania własnymi zasobami, przywództwa, a także czynnikami inspirującymi do podejmowania aktywności na rzecz rozwoju osobistego i innych.

W rozdziale informacyjnym kierujemy uwagę czytelników na wydarzenia konferencyjne krajowe i międzynarodowe, które miały miejsce w Zakopanem, Radomiu i Gdańsku.

European Industrial Strategy – implications for vocational education and training

The European Industrial Strategy has been in place for the past three years. It has initiated a transformation process leading to climate neutrality and digital leadership in an ever-changing and increasingly unpredictable world. The green and digital transformation will affect every aspect of our economy, society and industry. It will require new technologies, which must be accompanied by appropriate investment and innovation. This transformation will create new products, services, markets and business models. New types of jobs will also take shape, requiring skills that we do not yet have.

As a result, effective national and regional policies are necessary to support top levels of qualification and training of workers and their ability to respond to the economic change. In this process, providers of formal and non-formal education and institutions researching the needs and quality of the match between the qualifications and skills of the workforce and the requirements of the digital transformation, the climate and the circular economy will have important roles to play.

In the third volume of the Journal in 2023 we present the results of theoretical analyses and empirical research of an interdisciplinary nature in the fields of adult education, education for an innovative economy and the educational and professional needs of adults in Poland and worldwide.

We particularly recommend the articles by S. Juszczuk who undertook a scientific discourse on the credibility of increasingly widespread online research, A. Marszałek who presented professional interests of the winners of a technical creativity competition, and M. Muszyński who referred to the concept of lifelong learning in three dimensions – macro, meso and micro social on the example of educational gerontology. In the case study by K. Jagielska we can learn about the interesting research on the motives of female leaders of generation "Z" to undertake activities in the area of development and management of their own resources and leadership.

In the information section, readers' attention is drawn to national and international conference events that took place in Zakopane, Radom and Gdańsk.